

Türkiye Turizm Coğrafyası

Prof. Dr. Hayati DOĞANAY
Prof. Dr. Serhat ZAMAN

8. Baskı

Prof. Dr. Hayati DOĞANAY - Prof. Dr. Serhat ZAMAN

TÜRKİYE TURİZM COĞRAFYASI

ISBN 978-605-364-621-1

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2022, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

8. Baskı Nisan 2022, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Güler
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

*Eserin Prof. Dr. Hayati Doğanay'a ait olan telif ücreti, M.E.B. Milli Eğitim Vakfı'na
bağışlanmıştır.*

SEKİZİNCİ BASKIYA ÖN SÖZ

Türkiye Turizm Coğrafyası adlı bu çalışma, hem akademik araştırmalar ve hem de üniversitelerde aynı isimli ders için bir kaynak eser olarak hazırlanmıştır. Turizm, doğası gereği üzerinde birçok bilimin çalıştığı bir uzmanlık alanıdır. Bunlardan biri de coğrafyadır. Ekonomi, işletme, tarih, arkeoloji, sanat tarihi, idari bilimler, pazarlama, antropoloji ve daha birçok bilim farklı yönleriyle turizm ile ilgilirlirler. Bu çok bilimli, başka bir ifade ile multidisipliner yapısı turizmi diğer bilimlerden farklı ve özel kılar. Turizm üzerine inceleme ve araştırma yapan her bilim gibi coğrafya da kendi yaklaşımları ve bilimsel özelliklerini turizme yansıtır. Belki de diğer bilimlerin birçoğunun sahip olmadığı çok özel yönleri nedeniyle coğrafya turizm için vazgeçilmez bir bilim haline gelmiştir. Mekân, zaman, lokasyon (konum) ve insan gibi başlıca temalar üzerine yaptığı araştırma ve katkılar coğrafyayı özel kılan yanlarıdır.

Turizm coğrafyası, coğrafyanın Beşeri ve İktisadi Coğrafya Anabilim Dalı bilim alanlarından biri olduğu halde, söz konusu bilim alanı, gerek teorisi ve gerekse Türkiye'nin sahip olduğu yüksek turistik potansiyeli araştırıp, tanıtmak bakımından, bu bilim alanının **coğrafyası** üniversitelerimizde uzun yıllar ihmal edilmiştir. O kadar ki, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü öğretim üyesi sayın **Prof. Dr. Nazmiye ÖZGÜÇ**, **Turizm Coğrafyası** (1984) ders kitabını yayımlayana dek, bu konuda öğrencilere ders kitabı olarak sunulabilecek derli toplu Türkçe bir kaynak elde bulunmuyordu. Oysa turizm, temelde bir tanıma-tanıtma ve değerlendirme (2 T 1 D) faaliyeti olup, akademik yayınlar bu süreçte son derece önemli bir yer tutarlar.

Türkiye Turizm Coğrafyası alanında yerli literatürde önemli çalışmalar yapılmıştır. Sistematik genel konular ÖZGÜÇ tarafından; Türkiye Turizm Coğrafyası konuları ise, gerek **Prof. Dr. Aydoğan KÖKSAL** (1972, 2. Baskı 1994) ve gerekse **Prof. Dr. Suna DOĞANER** (ilk baskı 2001) ve **Prof. Dr. Hayati DOĞANAY** (2001) tarafından bu alanda doyurucu ders kitabı çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, konu ile ilgili makale formatında da çok sayıda araştırma vardır. Bunların ilkleri, A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Mecdi EMİROĞLU** tarafından *Turizm ve Şehirlerimiz* (1962) ile *Turizm ve Bolu* (1963) adlarıyla yayımlanmıştır.

Turizm coğrafyası dünyada ve ülkemizde son zamanlarda hızla gelişen bir çalışma alanı olarak dikkat çeker. Bu çalışma alanı, yani turizm coğrafyası, turizm konu olan veya potansiyel durumdaki değerlerin mekânsal dağılımları, insan ve mekân üzerindeki etkileri gibi konular üzerine odaklanır. Bunlar da dikkate alınarak, Prof. Dr. Doğanay tarafından hazırlanmış olan, Türkiye Turizm Coğraf-

yası (2001), Prof. Dr. Serhat ZAMAN tarafından yeni baştan gözden geçirilerek, güncellenmiş, fikir yapısı yenilenmiş ve özellikle de *tanım, terminoloji ve sınıflama* gibi en önemli teorik bölüm de eklenerek, çalışma eldeki duruma getirilmiştir. Yenileme ve güncellemede özellikle yaklaşık 1985-2020 devresindeki yoğun ülke **coğrafya gözlem gezileri** yazarlara büyük kolaylık sağlamıştır. Bu durumyla eserin hem coğrafya öğrencilerimiz hem de coğrafyacı meslektaşlarımız ve ilgilenen meslek mensupları için çağdaş bir başvuru kaynağı niteliği kazandığı kanısını taşımaktayız.

Eserin eldeki duruma gelmesinde, meslektaşlarımızın da katkı yaptığını ayrıca hatırlamamız gerekir. Bunlardan, şekil çizimlerinde emeği geçen Dr. Öğr. Üyesi Yaşar GÖK, Prof.Dr. Ogün COŞKUN, Doç. Dr. Namık Tanfer ALTAŞ, Dr. Çağlar Kıvanç KAYMAZ, Doç. Dr. Fatih ORHAN, Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz KESKİN, Arş. Gör. İbrahim EŞİM'e Coğrafya Eğitimi mezunu M. Yasir ARSLAN'a ve başta Müge ÇETİN olmak üzere tüm Pegem Akademi çalışanları Zeynep GÜLER ve Müge Çetin'e teşekkürü zevkli bir görev sayarız.

Okurlarımıza, umulan ve beklenen yararları sağlaması dileklerimizle.

Prof.Dr. Hayati DOĞANAY (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Serhat ZAMAN (Bursa Uludağ Üniversitesi)

Nisan - 2022

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....v

GİRİŞ

Turizmin Temel Kavramları.....	1
Turizm Aktivitelerinin Tarihçesi.....	10
Dünya Turizm Hareketlerine Genel Bir Bakış.....	16
Türkiye’de Turizmin Gelişimi ve Günümüzdeki Durumu.....	21
Turistik Aktivitedeki Gelişmeler.....	24
Dış Turizm Hareketleri.....	24
İç Turizm Hareketleri.....	36
Konaklama Tesisleri ve Yatak Kapasitelerindeki Gelişmeler.....	38
Yat ve Yat Limanları.....	41
Türkiye Turizminin Planlanması, Stratejiler ve 2023 Türkiye Turizm Stratejisi.....	44
Güney Antalya Turistik Gelişim Projesi.....	46
Side Turistik Gelişim Projesi (Doğu Antalya).....	48
Köyceğiz Turistik Gelişim Projesi.....	49
Kuşadası Turistik Gelişim Projesi.....	51
Kapadokya Turistik Gelişim Projesi.....	52
Türkiye Turizm Stratejisi 2023.....	53

1. BÖLÜM

TÜRKİYE TURİZMİNDE DOĞAL VE BEŞERÎ ÇEVRE

Doğal Çevre Özellikleri ve Türkiye Turizmi.....	61
Coğrafi Konum Özellikleri ve Turizme Etkileri.....	61
Türkiye’nin Alanı ve Boyutları.....	65
Millî Sınırlar ve Turizm.....	65
Yeryüzü Şekilleri ve Turizm.....	67
İklim Özellikleri ve Türkiye Turizmi.....	69
Kış ve Yaz Sıcaklık Ortalamaları.....	70
Güneşlenme Süresi ve Güneşli Gün Sayısı.....	71
Deniz Suyu Sıcaklık Ortalamalarının Dağılışı.....	73
Kar Örtüsü Kalınlıkları ve Yerde Kalış Süresi.....	75

Doğal Bitki Örtüsü ve Turizm	77
Akarsular, Göller ve Türkiye Turizmi	79
Beşeri Çevre Elemanları ve Türkiye Turizmi.....	81
Türkiye Nüfusu ve Turizm	82
Ulaşım Sektörü ve Türkiye Turizmi.....	85

2. BÖLÜM

TÜRKİYE TURİZMİNİN DOĞAL VE KÜLTÜREL KAYNAKLARI

Doğal Turistik Kaynaklar ve Türkiye Turizmi.....	91
Peribacaları	91
Travertenler.....	97
Mağaralar	103
Dağlar ve Turizm Potansiyelleri.....	123
Türkiye’de Kış Turizmi.....	128
Dağ Turizmi.....	143
Yayla Turizmi.....	159
Türkiye’de Korunan Alanlar ve Turizm	165
Milli Parklar	166
Diğer Koruma Statüleri.....	236
Hidrografik Kaynaklar ve Türkiye Turizmi	260
Sular ve Türkiye Turizmi.....	260
Şifâli Sular ve Termal Turizm	261
Doğa Turizmi; Çağlayanlar.....	315
Göl Turizmi.....	332
Marmara Bölgesi Gölleri.....	334
Ergene Bölümü	334
Istranca Bölümü.....	336
Çatalca-Kocaeli Bölümü	337
Güney Marmara Bölümü.....	340
Karadeniz Bölgesi	344
Batı Karadeniz Bölümü.....	344
Orta Karadeniz Bölümü	348
Doğu Karadeniz Bölümü.....	352

Ege Bölgesi Gölleri.....	360
Akdeniz Bölgesi Gölleri.....	364
İç Anadolu Bölgesi.....	380
Doğu Anadolu Bölgesi Gölleri.....	393
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	408
Türkiye’de Deniz Turizmi ve Plajlar.....	412
Türkiye Deniz Kürlerinin Jeomorfolojik Esasları.....	414
Türkiye Plajlarının Coğrafi Dağılışı	417

3. BÖLÜM

TÜRKİYE’DE TURİSTİK BÖLGELERİN COĞRAFI DAĞILIŞI

Kıyı Bölgelerinin Başlıca Turistik Yöreleri.....	429
Karadeniz Kıyıları.....	429
Marmara Denizi Kıyıları.....	430
Ege Kıyıları.....	431
Akdeniz Kıyıları	431
İç Bölgelerin Başlıca Turistik Yöreleri	432
Türkiye Turizm Sektörünün Başlıca Sorunları.....	433
Sonuç.....	436
Terimler Sözlüğü	437
Kaynakça.....	457
Dizin.....	479

GİRİŞ

1. Turizmin Temel Kavramları

Başlıca hizmet sektörlerinden biri konumunda olan turizm, ülkemizde klasik turizm ülkelerine göre geç keşfedilmiş, çok yönlü bir faaliyet alanıdır. Sosyal, ekonomik, kültürel ve ekolojik pek çok etkilere sahip olan bu sektörün genel esaslarını daha iyi kavrayabilmek için, turizm bilim alanının bazı temel kavramlarını açıklamakta fayda vardır.

Turizm: Fransızca kökenli bir terim olup, özgün biçimi *tourisme* (ing. tourism) diye geçer.

Terimin en kısa tanımı, zevk için yapılan geziler biçiminde yapılır.

Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma, sportif faaliyetlerde bulunma veya izleme, bilgi ve görgüsünü artırma gibi amaçlarla; ya da sadece zevk için yapılan gezi (seyahate çıkma) demektir.

Turizm, insanların tatil, dinlenme, sağlık, kültür, spor, diğer toplumları tanıma vb. amaçlar ile sürekli olarak buldukları yerden ayrılarak, yurt içi ve yurt dışındaki yörelere doğru hareketliliği ve bu yörelerdeki geçici olarak kalışları olarak tanımlanabilir (Uslu, 1990: 19).

Dünya Turizm Örgütü'nün tanımına göre ise turizm; *kendi olağan çevresi dışındaki bir yere, belirlenmiş bir süreden daha az kalmak üzere giden ve ana amacı ziyaret ettiği yerde para kazanılan bir faaliyetin denenmesi dışında seyahat etmek olan bir kişinin faaliyetleri* şeklinde belirtilmiştir.

Bir ilişkiler bütünü olan turizm olayının meydana gelebilmesi için, gerçekleştirilen seyahatin devamlı oturulan yerlerin dışına yapılması, konaklama sırasında turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetlerin talep edilmesi ve gidilen yerdeki konaklamanın geçici olması gerekir (Özgüç, 2017).

Tümertekin'e göre turizm, eğlenme ve tatil yapma amacıyla, seyahate çıkmaktır (Tümertekin, 1982: 466). Köksal'a göre ise turizm, zevk için yapılan seyahat olayı olarak tanımlanmaktadır (Köksal, 1976: 8). Bununla birlikte, Olalı daha uzun bir tanım yaparak, sürekli kalış şekline dönüşmemek ve gelir sağlayıcı bir meslekle uğraşmamak kaydıyla yabancıların, geçici bir süre için herhangi bir ülkede kalışlarından doğan olay ve ilişkiler bütünüdür şeklinde bir tanım yapmaktadır (Olalı, 1983: 28). Bu tanım ile Olalı uluslararası turizme vurgu yapmıştır.

Mathieson ve Wall turizmi, insanların olağan iş ve yaşam çevrelerinden, geçici bir süreliğine uzaklaşması ve bu zaman içinde dinlenme ve diğer ihtiyaçlarını giderme süreci olarak tanımlamaktadırlar (Mathieson-Wall, 1982:1). Yine bir başka tanımda Voase turizm için, “ne iş ne de ev; mekân ve yaşam tarzını sıradanlıktan çıkararak şeylerdir” diye açıklamaktadır (Voase, 1995).

Franklin ise turizm için, “turistlerin yaptığı şeylerdir” ifadesini kullanmakta ve ne tür bir tanımlama yapılırsa yapılsın, turizmi diğer aktivitelerden ayırt etmek için iki unsurun son derece önemli olduğunu belirtmektedir. Bunların ilkinin, kişisel yaşam sahasından uzaklaşma, ikincisi ise, farklı bir çevrede bireysel faaliyetlerde (eğlenme, dinlenme, spor vb) bulunma olduğunu belirtmektedir (Franklin, 2003:28).

Bazı kaynaklarda ve yaygın olarak pek çok resmi ve özel çevrelerde turizm sektörü, *endüstri (sanayi)* diye kabul ve takdim edilmektedir. Ancak, turizm yalnızca ekonomik yönleriyle açıklanamayacak kadar çok yönlü bir olaylar ve ilişkiler bütünüdür. Lickorish ve Jenkins’in de belirttiği gibi, turizm sıradan bir üretim fonksiyonuna sahip olmayıp, tarım, imalat vb. diğer sektörler gibi fiziksel bir çıktı-ürün beklenemez (Lickorish, Jenkins, 1997:1).

Turizm olgusunun boyutlarını daha iyi kavrayabilmek için, sektörün **dinamik ve statik elemanlarını** göz önüne almak; sosyal, kültürel, ekonomik ve teknik yönlerini hatırlamak, kuşkusuz daha yararlı olur.

Turizm aktivitesinin pek çok elemanını, başlıca iki kategoride ele almak mümkündür.

1. Dinamik elemanlar
2. Statik (sabit) elemanlar

Bunlardan **dinamik turizm elemanları** arasında, zaten turizmin temel öznesi olan **insan**, onun **seyahat etme arzusu** ve insanların seyahat güdülerinin mekansal yansımaları en esaslı dinamik elemanlardır. Çünkü turizm hareketi, insan ve seyahat etme dinamizminden ayrı düşünülemez. Turizmin bu dinamik elemanlarına kuşkusuz ulaşım ve iletişim araçlarını da eklemek gerekmektedir. Çünkü mekân-zaman ve organizasyon bağının kurulması büyük ölçüde bu elemanlara bağlıdır.

Turizm sektörünün bir diğer elemanlar kategorisini oluşturan **statik elemanlar** genel olarak (**turizme yönelik oluşturulan hizmet donatıları**) ile temsil edilir. Bunlara, turistik çekim bölgelerindeki doğal, beşeri ve kültürel turistik kaynaklara da dahildir. Zaten herhangi bir sahaya yönelik turizm hareketlerinin esas nedeni, **doğal, beşeri ve kültürel çekiciliklerdir** diyebiliriz.

Turizm ve diğer amaçlı seyahatleri kesin çizgiler ile birbirinden ayırt etmek son derece güçtür. Bununla birlikte, turizme ait olanları diğer çeşitli seyahatlerden ayırt eden bazı karakteristik (ayırıcı, belirleyici) özellikleri vardır. Bunların bazılarını şöyle özetleyebiliriz:

1. Turizm diğer pek çok faaliyet ile iç içe girmiş, bazılarına göre karmaşık bir aktiviteler ve ilişkiler bütünüdür. Bu tanım oldukça anlamlıdır. Çünkü turizm basit bir seyahat hareketi olmayıp, çok yönlü ve karmaşık boyutlar arz eder. Ekonomik, toplumsal, çevresel, finansal vb. birçok boyutları söz konusudur. Bu bakımdan, Prof. Dr. ÖZGÜÇ'ün bu konuya ilişkin olarak eserinde belirttiği aşağıdaki tablo incelendiğinde, bu konuda daha iyi fikir sahibi olunacaktır (Tablo 1).
2. Turizm olayı içinde sözü edilen seyahatler, organize edilmiş, tasarlanmış bir planlı gidiş-dönüş aktivitesidir.
3. Turizm aktiviteleri içindeki seyahatler aynı zamanda yoğun bir ilişkiler bütünü halini de alır. Örneğin, turist-ulaşım sistemleri, turist-haberleşme iletişim sistemleri, turist-doğal ve kültürel turistik kaynaklar ve yine turist-yerel halk etkileşimleri gibi.
4. Turizm hareketi içindeki seyahatler zaman süreci ile sınırlıdır. Belirli bir süre içinde gidilir, turizm deneyimi yaşanır ve geri dönlür.
5. Turistik aktivite, ulaşım sistemleri, ulaştırma araçları ve konaklama tesislerinden ayrı düşünülemez. Ama özellikle konaklama tesisleri, seyahatin ilk ve son durağıdır.

Turizm faaliyetlerinin içinde oldukça önemli bir yere sahip olan dinamik elemanlardan birisi de hiç kuşku yok ki **seyahat etme arzusu** diğer bir ifade ile **turist güdüleri**dir. İnsanların niçin seyahat ettikleri sorusuna tam olarak cevap bulmak zordur. Buna rağmen, turizm faaliyetlerine katılan insanların davranışları, talepleri, turistik ürün ve yer seçimleri gibi bazı ipuçlarından hareket ile ortalama turist güdülerini tahmin etmek mümkündür.

Tablo 1. İnsanları Seyahate Çıkmaya Yönlendiren Başlıca Güdüleri

Kategoriler	Güdülerin uygulanış şekilleri
Fiziksel güdüler	-Beden ve zihnin dinlenmesi, tazelenmesi -Sağlık amaçları -Spor yapma -Zevk-eğlence, heyecan aramak için seyahat etmek
Kültürel güdüler	-Yabancı ülkeler, insanlar ve kültürlerle yönelik merak -Sanat, müzik, mimari ve folklorla yönelik ilgi -Tarihi mekanlar, simgeler, olayların yaşandığı yerlere yönelik ilgi -Ulusal-uluslararası etkinliklere katılma isteği (Oyunlar, festivaller vb)
Kişisel güdüler	-Yeni insanlar ile tanışma, arkadaş edinme isteği -Farklı ortamlarda yeni ve farklı deneyimler yaşama isteği -Sürekli içinde yaşanılan ortamdaki uzaklaşma isteği -Yolculuk yapmaktan zevk alma, sadece yolculuk yapmış olmak için seyahate çıkmak.
Prestij ve statü güdüler	-Egosunu tatmin etmek için seyahat etmek -Moda olduğu için ve iş ve arkadaş çevresinde statü edinmek için seyahat etmek -Alışveriş için seyahate çıkmak -Hobilerini sürdürmek için seyahate çıkmak

Kaynak: Özgüç, 2003, s:40

Turizm Tipleri: Turizm, hemen hemen insanlık tarihi ile eşit diyebileceğimiz gelişim süreci içinde, amaçları, mekânları, uygulanış biçimleri ve katılımcıları gibi yönleriyle son derece farklı şekillerde karşımıza çıkmıştır. Bu, turizmin son derece dinamik olan doğasının bir sonucudur. Belki de, bu dinamik yönü sayesinde sürekli gündemde kalmayı başarmaktadır.

İnsanların dönemsel talepleri ve ihtiyaçları doğrultusunda zaman içinde ön plana çıkan ya da bazen geri planda kalan turizm tiplerinden söz etmek mümkündür. Turizmin bu yapısı şüphesiz ki, gelişim ve yeniliğe karşı belki de diğer hiçbir sektörün yapamadığı kadar çabuk uyum gösterebilmesinin bir sonucudur.

Literatürde pek çok turizm sınıflandırması bulunmaktadır. Bunların hemen hepsi, farklı kriterleri dikkate alarak turizm tipolojisi, gruplandırması oluşturma-

ya çalışmıştır. Bu yüzden, turizm tiplerine geçmeden önce, turizm tiplerinin belirlenmesinde dikkate alınan bazı ölçütleri saymakta fayda bulunmaktadır.

Tablo 2 .Turizm Tiplerinin Belirlenmesinde Kullanılan Bazı Ölçütler

<i>Belirleyici ölçütler</i>	<i>Turistik aktivitenin şekli</i>
Turistlerin geldiği yere göre	İç turizm, Uluslararası turizm
Turist sayısına göre	Bireysel, Aile, Kitle
Turist türüne göre	Sıradışı turist, kitle turisti, araştırmacı, seçkin...
Seyahat sezonuna göre	Kış turizmi, Yaz turizmi, Sarı Yaz (Sonbahar)
Turistlerin sosyal ve ekonomik sınıfına göre	Lüks turizm, Sosyal turizm (Orta sınıf)
Konaklama tesisleri	Otel, motel, tatil köyü, pansiyon, karavan, bungalow, çadır-kamping, oberj (dağ oteli)
Planlanma sürecine göre	Bireysel kararlar, Turizm Acenteleri aracılığıyla vb.
Harcanan zamana göre	Kısa süreli, uzun süreli
Ulaştırma araçlarına göre	Havayolu, Karayolu, Denizyolu, Demiryolu
Yaş gruplarına göre	Gençlik turizmi, orta yaş turizmi üçüncü yaş turizmi, çocuklu aile turizmi
Çevresel etkilerine göre	Kitle turizmi, yeşil, çevreci, sorumlu, yumuşak (soft) turizm

Şimdi de başlıca turizm tipleri ve bunların içinde sürdürülen turistik aktiviteleri gruplandırılm. Buna göre başlıca turizm tipleri şöyle sıralanabilir:

Tablo 3. Başlıca Turizm Türleri ve Uygulanış Şekilleri.

<i>Turizm Tipleri</i>	<i>Uygulanış şekilleri</i>
Kültürel turizm	Miras turizmi, Sıla turizmi, Edebi Miras turizmi, Soy-sop araştırma turizmi, Anavatan ziyaretleri, Thanaturizm-Dark tourism (Ölüm turizmi, Savaş alanı turizmi, Hüznün turizmi)...
Spor turizmi	Alpinizm (Dağcılık), Spor-kamp turizmi, Su sporları turizmi (Su Altı Dalış-Scuba Diving, Yelken, Sörf, Rafting, Hava sporları, Kış Sporları turizmi, Golf turizmi, Oryantiring (Hedef bulma), Balon turizmi, Yamaç paraşütü, Mağara sporları
İnanç turizmi	Kutsal alan ziyaretleri, Hac ziyaretleri
Kongre turizmi	Bilimsel amaçlı etkinlikler, çeşitli amaçlı toplantılar...